

Jóhannes S. Kjarval

Kjarvalsstaðir

18. maí – 31. desember 2008

Jóhannes S. Kjarval (1885-1972)

Jóhannes Sveinsson Kjarval skipar sérstakan sess í íslenski menningar- og listasögu sem einn óstsælasti listamaður þjóðarinnar fyrr og síðar. Hann fæddist að Efri-Ey í Meðallandi árið 1885 en ólst upp hjá ættingjum sínum í Geitavík í Borgarfirði eystri. Rúmlega tviðugur tók hann sér írsku konungsnafnið Kjarval og notaði það allt til æviloka. Árið 1902 hélt hann til Reykjavíkur – aðeins tveimur árum eftir að Þórarinn B. Þorláksson setti upp fyrstu málvekasýninguna á Íslandi. Í Reykjavík sótti Kjarval námskeið í teikningu og máluu bæði hjá Þórarni og Ásgrími Jónssyni en hugur hans stefndi út í heim til frekara náms í myndlist.

Árið 1911 fór hann fyrst til London en síðan til Danmerkur þar sem hann hóf formlegt myndlistarnám. Hann brautskráðist úr Konunglega listaháskólanum í Kaupmannahöfn árið 1917. Kjarval fluttist aftur til Íslands árið 1922 með fjölskyldu sinni, konu og tveimur börnum. Fjölskylda hans hélt aftur til Kaupmannahafnar fáum árum síðar og bjó hann einn upp frá því.

Kjarval var goðsögn í lifanda lífi og í augum margra persónugervingur hins rómantíska listamanns. Rætur hans lögðu í íslensku bændasamfélagi, en líf hans og listsköpun tengjast menningarlegri viðreisn þjóðarinnar, og sjálfstæðisbaráttu á fyrri hluta 20. aldar, órjúfanlegum böndum. Verk hans bera vitni nýrri náttúrusýn, en sagt er að með landslagsmálverkum sínum hafi hann kennt Íslendingum

að meta hina einstöku feegurð sem býr í hrauninu og mosanum sem klæðir landið. Í gegnum verk hans upplifði fólk náttúru landsins og þann ævintýraheim sem finna má í landslaginu á nýjan hátt.

Kjarval málaði víða um land og dvaldi stundum dögum, jafnvel vikum saman úti í náttúrunni við vinnu sína. Þekkt eru verk hans frá austurlandi og Snæfellsnesi en einnig málaði hann mikið á Þingvöllum og í grennd við Reykjavík.

Skipta má myndefni Kjarvals í þrjú meginhluta; landslagsmyndir, manna myndir og fantasíur eða hugarflugs verk. Þó skarast þetta oft þannig að í sömu myndinni getur verið að finna allar myndgerðirnar.

Skiptadreitur / I Grahningi / Mt. Skjaldrætur, view from Grahningur, 1957 olía á stígna / oil on canvas

Kjarval skildi eftir sig mikið lífsverk sem verður að teljast einn af mikilvægari þáttum menningararfs íslensku þjóðarinnar. Hann ánaðnaði Reykjavíkurborg hluta listaverka sinna og persónulegra muna árið 1968. Verk úr gjöf Kjarvals voru sýnd í fyrsta sinn við opnun Kjarvalsstaða árið 1973. Safneignin hefur vaxið jafnt og þétt í gegnum árin; bæði hafa verið keypt verk í safnið og einnig hefur borist fjöldi ómetanlegra gjafa frá einstaklingum.

Kjarval lést árið 1972, þá 86 ára gamall.

Jóhannes S. Kjarval (1885-1972)

Jóhannes Sveinsson Kjarval occupies a special place in the history of Icelandic culture and art, as one of the country's most beloved artists, before or since. Born in 1885, he was a native of the south coast, from the farm Efri-Ey in the Meðalland district, but was raised by relatives on the east coast at Geitavík in Borgarfjörður-eystri. In his early twenties he assumed the royal Irish name Kjarval and used it to his dying day. He set off for Reykjavík in 1902; only two years prior, Iceland's first exhibition of paintings had been mounted by painter Þórarinn B. Þorláksson. In Reykjavík Kjarval took drawing and painting courses with Þorláksson and also with the painter Ásgrímur Jónsson, but his mind was set on going abroad for further studies in art.

In 1911 he traveled first to London and then to Denmark, where he began his formal study of art. Kjarval graduated from the Royal Danish Academy of Fine Arts in Copenhagen in 1917 and in 1922 moved back to Iceland, bringing his family, a wife and two children. His family headed back to Copenhagen not many years later and from that time on he lived alone.

Fjarðarmynni / Fjord, 1947 olía á striga / oil on canvas

Kjarval was a legend in his own time; to many people he personified the romantic artist. Though his roots lay in the Icelandic farming community, his life and artistic creation were inextricably bound to the cultural restoration of Iceland and the independence struggle of the first half of the twentieth century. His works bear witness to a new vision of nature; some say that through his landscape paintings he taught Icelanders to value the unique beauty residing in the lava and moss that adorn the countryside. Through these works people arrived at a new experience of Iceland's natural world and the fantasyland that may be found in its landscape.

Kjarval traveled widely in Iceland to paint, sometimes spending days or even weeks in the countryside. His works from the east coast and Snæfellsnes are well-known; he also painted a great deal at Thingvellir and in the vicinity of Reykjavík.

Kritill / Critique, 1946-1947 olía á striga / oil on canvas

Kjarval's subject matter falls into three main groups: landscapes, portraits, and fantasies or works of imagination. These often overlap, however, so that all three kinds of image may be found in the same canvas.

Kjarval left behind a large oeuvre that is by any account one of the more significant pieces of the Icelandic nation's cultural heritage. He bequeathed a portion of his artworks and his personal effects to the city of Reykjavík in 1968. Works from his bequest were first displayed at the opening of Kjarvalsstaðir in 1973. Since then, the museum's collection has steadily and substantially increased, both through museum purchases and a host of priceless individual donations.

Kjarval died in 1971, at the age of eighty-six.

Aðgangur
ókeypis

Free
admission

Opið Opening hours

Hafnarhús Tryggvagata 17, daglega/daily 10–17
Fimmtudaga til/Thursdays to 22

Kjarvalsstaðir Rökagata, daglega/daily 10–17

Ásmundarsafn Ásmundur Sveinsson Sculpture Museum, Sigtún
1.5–30.9, daglega/daily 10–16
1.10–30.4, daglega/daily 13–16

Ókeypis aðgangur

Free admission

Hafnarhúsið er opið til kl. 22:00 öll fimmtudagskvöld.

Fjölbreytt dagskrá og frábærar veitingar.

All Thursdays Hafnarhús is open until 10 p.m.

Diverse events and great refreshments.

Alla sunnudaga kl. 15 er leiðsögn um sýningar á Kjarvalsstöðum og í Hafnarhúsi.

Hægt er að panta leiðsögn fyrir hópa.

Hægt er að fá leiðsögn á erlendum tungumálum.

Í boði er táknaðstúlkun við sunnudagsleiðsögn; panta þart túlkun með viku fyrirvara.

Guided tours in English available upon request.

Guided tours in English Wednesdays at 11 a.m. at Kjarvalsstaðir.

Upplýsingar / Info: fraedsludeild@reykjavik.is

